

รายงานโรคและภัยสุขภาพที่น่าสนใจ

ตามแนวชายแดน

ประจำสัปดาห์ 21 - 27 พ.ย. 2567

เหตุการณ์อื่น ๆ ที่สำคัญประจำสัปดาห์

- ข้อมูลจาก ASEAN Biodiaspora Virtual Center 19 - 20 พฤศจิกายน 2567 รัฐบาลรัฐซาราวัก ประเทศมาเลเซีย รายงานพบผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า ในปีนี้รวม 7 ราย นับตั้งแต่ปี 2017 ถึงปัจจุบันพบผู้เสียชีวิตด้วยโรคดังกล่าวแล้ว 82 ราย จากการสุ่มตรวจตัวอย่างจากสัตว์จำนวน 822 ตัวอย่าง ผลการตรวจพบโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัข จำนวน 74 ราย ส่วนใหญ่พบในเมืองกูซิง ซึ่งเป็นเมืองหลวงของรัฐซาราวัก ซึ่งตั้งอยู่บนเกาะบอร์เนียว รัฐบาลรัฐซาราวัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามโครงการกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า โดยตั้งเป้าหมายกำจัดโรคดังกล่าวบนเกาะบอร์เนียวให้สำเร็จในปี 2573 ขณะนี้ได้เริ่มดำเนินการ โดยถึงเดือนตุลาคม 2567 มีสุนัขทั้งสุนัขเลี้ยงในบ้านและสุนัขจรจัด จำนวน 13,757 ตัว ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแล้ว ทั้งนี้หน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ตั้งเป้าหมายการฉีดวัคซีนป้องกันโรคดังกล่าวให้ได้อย่างน้อย 50,000 ตัว ทุกปี
- เมื่อวันที่ 7 - 8 พฤศจิกายน 2567 สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค ได้จัดการอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการเตรียมความพร้อมของสถานพยาบาลที่ต้องตรวจสุขภาพแรงงานข้ามชาติเพื่อขึ้นทะเบียนหลังจากที่มีการประกาศของกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรฐานการให้บริการตรวจสุขภาพคนต่างด้าว พ.ศ. 2567 เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2567 ที่สถานพยาบาลที่ประสงค์จะให้บริการตรวจสุขภาพคนต่างด้าว ต้องจัดให้มีมาตรฐาน โดยระบุว่า สถานพยาบาลต้องมีระบบพิสูจน์อัตลักษณ์เพื่อยืนยันตัวตนคนต่างด้าวที่เข้ามารับบริการตรวจสุขภาพของสภาขาชาดไทยหรือระบบยืนยันตัวตนอื่นที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยจัดการอบรม ณ สถาบันราชประชาสมาสัย และสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง โดยมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประมาณ 100 คน จากโรงพยาบาลเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและโรงพยาบาลในเขตสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 รวมทั้งสิ้น 16 แห่ง

“ โรคใช้หวัดนก ” สถานการณ์ในประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา

สถานการณ์โรคใช้หวัดนกในคน ประเทศสหรัฐอเมริกา วันที่ 23 พฤศจิกายน 2567 ทางกรมสาธารณสุขยื่นย่นพบผู้ป่วยเด็กติดเชื้อใช้หวัดนก H5N1 ในเทศมณฑลแอลาบิดา รัฐแคลิฟอร์เนีย นับเป็นผู้ป่วยเด็กรายแรกของประเทศที่ติดเชื้อใช้หวัดนก ประวัติการสัมผัสอยู่ระหว่างการสอบสวนโรค ผู้สัมผัสในครอบครัวไม่พบผู้ติดเชื้อร่วมจึงยังไม่มีหลักฐานของการติดเชื้อจากคนสู่คน ในขณะที่เดียวกันพบผู้ติดเชื้อ H5 เพิ่มขึ้นเป็นคณงานในฟาร์มโคนม ทำให้มีผู้ติดเชื้อในแคลิฟอร์เนียรวม 29 คน ซึ่งทั้งประเทศมีผู้ติดเชื้อตั้งแต่ต้นปีรวม 55 คน สำหรับสถานการณ์โรคดังกล่าวในสัตว์ 18 พฤศจิกายนที่ผ่านมา มีการยืนยันพบการติดเชื้อ H5N1 ในฝูงสัตว์ปีกเลี้ยงหลังบ้านในรัฐอ่าวเวีย มีกลุ่มเลี้ยง 54 คน ในจำนวนนี้ 34 คน มีความเสี่ยงสูงเนื่องจากสัมผัสเปิดและห่านป่วยที่เลี้ยงหลังบ้านโดยไม่มีเครื่องป้องกัน แต่ยังไม่พบการติดเชื้อใช้หวัดนกในกลุ่มเลี้ยงดังกล่าว ทั้งนี้ได้มีการเฝ้าระวังเชื้อดังกล่าวในระบบน้ำทิ้งของโรงงานแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ในสถานที่เดียวกับที่พบเชื้อในสัตว์ปีกที่เลี้ยงหลังบ้าน ในรัฐเพนซิลเวเนียไม่พบวัวนมติดเชื้อเพิ่มเติม โดยมาตรการหลักที่ทางการดำเนินการคือ สุ่มตรวจน้ำนมดิบก่อนเข้ากระบวนการผลิตที่โรงงาน สุ่มเก็บตัวอย่างน้ำนมทุก 14 วัน ตามเส้นทางขนส่งน้ำนมไปยังโรงงานผลิต หากพบผลบวกจะมีการสอบสวนกลับไปยังฟาร์มที่ตรวจพบและทำการควบคุมโรคทันที

สถานการณ์โรคใช้หวัดนกในคน ประเทศแคนาดา สัปดาห์ที่ผ่านมาพบผู้ป่วยยืนยันใช้หวัดนกในแคนาดา ผลการตรวจเชื้อทางพันธุกรรมบ่งชี้พบการกลายพันธุ์ของเชื้อไวรัสที่สามารถปรับตัวเกาะติดกับตัวรับในทางเดินหายใจส่วนบนของมนุษย์ได้ดีขึ้น จึงอาจมีความเป็นไปได้ที่จะทำให้เกิดการติดต่อระหว่างคนสู่คน ส่วนแหล่งของการติดเชื้อยังไม่ทราบแน่ชัดแต่สงสัยว่าติดเชื้อมาจากนกป่าที่เป็นเชื้อคนละชนิดกับที่พบในวัวนมที่สหรัฐอเมริกา

ข้อเสนอแนะการเฝ้าระวังโรคในไทย เนื่องจากอากาศผู้ป่วยยืนยันในทวีปอเมริกาเหนือส่วนใหญ่นำแสดงอาการน้อย เช่น มีเพียงเยื่อตาขาวอักเสบและตรวจจบบีได้จากระบบเฝ้าระวังโรคที่ดำเนินการอยู่ ดังนั้นระบบเฝ้าระวังโรคทางห้องปฏิบัติการที่กรมควบคุมโรคดำเนินการร่วมกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และศูนย์ความร่วมมือ ไทย - สหรัฐ ด้านสาธารณสุข จำเป็นต้องแจ้งไปยังสถานพยาบาลในพื้นที่เฝ้าระวังให้เพิ่มความเข้มข้นในการซักประวัติการสัมผัสสัตว์ พฤติกรรมเสี่ยงและการรายงานการพบสัตว์ปีกตายผิดปกติในพื้นที่ให้มีการประสานงานแจ้งข่าวไปยังหน่วยงานเฝ้าระวัง เพิ่มความสำคัญของการเฝ้าระวังเชื้อในระดับพันธุกรรมในคน สัตว์และนกป่า เสนอกรมปศุสัตว์ในการยกระดับความปลอดภัยทางชีวภาพโดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ปีกหลังบ้าน พิจารณาดำเนินการเฝ้าระวังเชิงรุกในระบบน้ำทิ้งของเสียเพื่อตรวจจับเชื้อโรคที่อาจทำให้เกิดการระบาดตั้งแต่ระยะต้นและการเฝ้าระวังในกระบวนการผลิตน้ำนมซึ่งเป็นการดำเนินงานภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว

ข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าหน้าที่

จนท. แจ้ง อสต. ประสานกับ จนท. สาธารณสุข จนท. ปศุสัตว์ในพื้นที่ประชาสัมพันธ์ให้ลูกบ้านทราบถึงสถานการณ์โรคใช้หวัดนกในต่างประเทศ โดยให้ทราบถึง สาเหตุ อากาศ การป้องกันตนเอง โดยสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการสัมผัสสัตว์ปีกตาย หากลูกบ้านพบความผิดปกติในพื้นที่ เช่น พบสัตว์ปีกตายไม่ทราบสาเหตุ ควรแจ้งผู้ใหญ่บ้าน อสม. อสต. หรือ จนท. ปศุสัตว์อำเภอ ห้ามนำสัตว์ปีกที่ตายโดยไม่ทราบสาเหตุมาบริโภค หากพบควรนำซากสัตว์ปีกฝังกลบ ทั้งนี้การมีอนามัยส่วนบุคคลที่ถูกต้องจะช่วยป้องกันตนเองจากโรคดังกล่าวได้ เช่น การรับประทานอาหารปรุงสุก การสวมหน้ากากอนามัยและการล้างมือก่อนรับประทานอาหาร เนื่องจากอาการโรคใช้หวัดนกนั้นเริ่มต้นคล้ายไข้หวัดใหญ่และบางพื้นที่อาจมีการระบาดของโรคใช้หวัดใหญ่ หากลูกบ้านพบว่าตนเองหรือคนในครอบครัวมีอาการดังกล่าวประกอบด้วยมีประวัติสัมผัสสัตว์ปีก อาศัยในสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดสัตว์ปีกหรืออยู่ใกล้พื้นที่ที่มีสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติในระยะ 7 - 14 วัน ก่อนป่วยร่วมด้วย ให้แจ้งต่อผู้ให้การรักษา สำหรับเจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาลควรซักประวัติความเสี่ยงของผู้ป่วยด้วย ทั้งนี้เพื่อช่วยในการวินิจฉัยที่ถูกต้องและได้รับการรักษาที่เหมาะสมและหากมีอาการเข้าได้ตามนิยามโรคใช้หวัดนกให้รีบรายงานยังช่องทางเฝ้าระวังที่กำหนดไว้ o

รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดย

โครงการพัฒนาขีดความสามารถการทำงานร่วมกับหลายภาคส่วนเพื่อการตรวจจับและตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขในพื้นที่ชายแดน สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข สนับสนุนโดยศูนย์ความร่วมมือ ไทย - สหรัฐ ด้านสาธารณสุข

ติดต่อ
oic-ddc@gmail.com
02-5903832
www.ddc.go.th/oic

อ้างอิง

- ขอบคุณข้อมูลจาก : สว.ญ.ดร.เสาวพิภตร์ อึ้งจ้อย กรมควบคุมโรค
จัดทำ ณ วันที่ 24 พย 2567
- <https://www.hfocus.org/content/2024/05/30615>
- ขอบคุณข้อมูลจาก : กลุ่มนวัตกรรมและวิจัย สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ กรม
ควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
- ขอบคุณภาพจาก : <https://pantip.com/topic/39693896>
- ขอบคุณภาพจาก : https://www.matichon.co.th/region/news_3187066